

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie

Seminář k psychologii duševního vývoje

Téma: ***ADOLESCENCE A MÉDIA***

Cíl: Posoudit problematiku mediální reality prezentované současným pubescentům a adolescentům

TÉMA: Mediálně prezentované vzory

1) Úvod

Problém: Dospívající člověk musí zvládat řadu požadavků vyplývajících z tělesných, psychických a sociálních změn v procesu růstu a zrání. Ke klasickým vývojovým úkolům, jimž dospívající v naší civilizaci nevyhnutelně čelí, patří zejména:

- naučit se přijmout svoje tělo
- ztotožnit se se svou sexuální rolí
- dosáhnout emoční autonomie od svých rodičů
- získat akceptovanou pozici ve skupině vrstevníků
- připravit se na povolání a životní dráhu
- založit uspokojivý sexuální vztah

Cíl: Vybrat si některého z adolescentů (příp. pubescentů), který se stal známou osobností prezentovanou v médiích a zjistit o něm více informací. Zaměřit se na oblast vztahového života a profesního života. Jak řeší vývojové úkoly. Jaký může mít vliv jeho prezentace na současné pubescenty a adolescenty?

2) Metoda: životopis

Životopis je vlastně průběh dosavadního života člověka – jeho úspěchy či neúspěchy, významné události, životní podmínky, napomáhají k poznání psychiky. Tato metoda umožňuje zjistit například příčiny poruch chování a vývoje, vzniku a utváření určitých vlastností, příčiny vzniku určitých chorob.

3) Výsledky

Jak řeší Sámer Issa vývojové úkoly? Sámer má pozitivní vztah ke svému tělu – nikdy nedržel žádnou dietu a je sám se sebou spokojený. Lehce navazuje nové vztahy se svými vrstevníky, ovšem nezřídka jsou nestabilní. Je jak emočně, tak finančně nezávislý na rodičích. Studuje turismus a hotelnictví, ale doufá, že se hudbě bude věnovat profesionálně.

Je proslulý svými četnými milostnými pletkami a bouřlivými návštěvami večírků. Ženit se nehodlá a neplánuje ani narození dítěte. Má naprosto nezodpovědné chování a pokřivený žebříček hodnot.

4) Vyhodnocení

Sámer Issa je podle mě nevyzrálou a nevyváženou osobností, jak pokud jde o poznání hodnot, tak pokud jde o vlastnosti vůle. Chová se velmi autoritativně, má povrchní vztah k lidem a je emočně plochý. Je vzorem mnohých teenagerů a svým chováním jim dává špatný příklad.

TÉMA: Pohled současných adolescentů a pubescentů

1) Úvod

Problém: Útočí na nás ze všech stran - z billboardů, z televize, z rádií a z novinových stánků. Mediální vzory jsou pro nás měřítkem. Jak se s touto skutečností vyrovnávají a jak ji vnímají současní adolescenti a pubescenti?

Cíl: Pomocí krátkého rozhovoru s pubescenty obojího pohlaví zjistit jejich postoj k současným časopisům, seriálům a dalším pořadům. Také se pokusit zjistit jaké jsou jejich mediálně prezentované vzory a v čem se s nimi identifikují. Jaký mají postoj k některým zde prezentovaným celebritám a proč? Jaké genderové role celebrity zastávají?

2) **Metoda: psychologický dotazník a psychologický interview**

Psychologický dotazník se využívá při zkoumání určitého jevu u více osob. Obsahuje předem připravené a stylizované otázky na poznání sledovaného jevu. Otázky používané v dotaznících mohou být na prožívání, chování, postoj a názor, zájem a zálibu nebo na mínění o sobě.

Psychologický interview je nejpřirozenější psychologická metoda a patří k nejnáročnějším. Účelem interview je dozvědět se něco o tom, s kým mluvíme, o jeho povaze, postojích, názorech, prožívání, citových stavech a zálibách. Psychologie používá metodu kontrolovaného rozhovoru, při němž je třeba si vymezit obsah rozhovoru a připravit si předem stylizované otázky. Na počátku je důležité vytvořit ovduši důvěry a uvolnění. Na vzbuzení důvěry je důležité vědět nač, kdy a jak se ptát, být věcný a mnohé předem předpovídat.

3) **Výsledky**

Výzkum byl aplikován u třídy sedmnáctiletých hochů a dívek, studentů střední školy. Formou psychologického dotazníku a následného řízeného skupinového rozhovoru jsem zjistila, že mezi nejčtenější noviny a časopisy patří MF Dnes, Rovnost, Blesk, Maxim a Elle. Součástí dotazníku bylo seřazení životních priorit. Zjistila jsem, že studenti, kteří staví na přední příčky úspěch a peníze, nejčastěji čtou bulvární tisk a naopak ti, kteří označili za prioritní vzdělání a rodinu, čtou výhradně seriózní noviny a tematicky zaměřené časopisy (sport, móda, kultura).

Téměř 90% ze studentů pravidelně sleduje alespoň jeden seriál na pokračování, zpravodajství 40% a soutěže typu „X faktor“ 65%. Bez výjimky nikdo neoznačil za svůj vzor mediálně známou osobnost – v případě dívek to byla vždy matka a v případě chlapců oba rodiče nebo otec.

4) **Vyhodnocení**

I přes to, že studenti neoznačili žádnou mediálně známou osobnost jako svůj vzor, trůfám si tvrdit, že dívky (mnohdy i podvědomě) usilují o to, podobat se modelkám a herečkám. Vnímají je jako představitelky normy, i když jsou pouze určitou populační krajností. Současná norma totiž vymezuje krásu, respektive štíhlost jako úkol, který je třeba zvládnout.

Z tlaku médií ale nejsou vyloučeni ani muži. Muži, kteří v reklamách vystupují jsou mladí, štíhlí a mají svalnatou postavu. V důsledku toho se i chlapci a muži ocitají pod zvýšeným tlakem, aby byli štíhlí, fyzicky zdatní a svalnatí. Když se jim to nedaří, jsou se sebou mnohdy nespokojeni, a rozhodně to nepřispívá ke zvýšení jejich sebevědomí.